

Wstęp

Powierzchnia lasów w Polsce na koniec 2015 r. wyniosła 9215 tys. ha, co oznacza, iż lasy stanowią 29,5% powierzchni kraju (Raport o stanie lasów w Polsce 2015). Lasy mają istotne znaczenie przyrodnicze, gospodarcze i społeczne. Wpływają na poziom równowagi ekologicznej, stanowią istotny element krajobrazu, dostarczają drewna, a także są dla człowieka miejscem wypoczynku i rekreacji. Najwięcej lasów w Polsce należy do Skarbu Państwa (aż 80,8%), a więc przeważają lasy publiczne, z czego 77% to lasy pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (Raport o stanie lasów w Polsce 2015). Udział lasów prywatnych w strukturze własnościowej rośnie w stopniu nieznacznym. Lasy państwowe zaliczone zostały do zasobów naturalnych o strategicznym charakterze zgodnie ustawą z 6.7.2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (Dz.U. Nr 97, poz. 1051 ze zm.).

Ustawa z 28.9.1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 788) jest podstawowym aktem prawnym dla prowadzenia gospodarki leśnej, ochrony i powiększania zasobów leśnych, a także zarządu mieniem Skarbu Państwa przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Ze wskazanych wyżej względów znaczenie praktyczne ustawy o lasach nie wymaga głębszego uzasadnienia. Ten akt prawny doczekał się już kilku komentarzy (dwa najistotniejsze to *W. Radeckiego*, Ustawa o lasach. Komentarz, Warszawa 2012, a także *B. Rakoczego*, Komentarz do ustawy o lasach, Warszawa 2011). Mimo upływu przeszło 25 lat od wejścia w życie ustawy o lasach, niektóre ustawowe pojęcia czy instytucje prawne wciąż wywołują wątpliwości. Wspomnieć choćby należy definicję legalną lasu, która powoduje rozbieżności w orzecznictwie sądowym, a co świadczyć może o potrzebie podejmowania merytorycznej dyskusji we wskazanym zakresie.

Ponadto ustawa o lasach poddawana była wielu zmianom, które także uzasadniają przygotowanie aktualnego komentarza. Na uwagę zasługują zwłaszcza nowelizacja dokonana ustawą z 13.4.2016 r. o zmianie ustawy o lasach (Dz.U. z 2016 r. poz. 586), która z dniem 30.4.2016 r. dodała art. 37a–37k, wprowadzając instrumenty prawne do nabywania przez Skarb Państwa, reprezentowany przez PGL LP, gruntów leśnych (prawo pierwokupu, prawo nabycia). Jak wskazuje uzasadnienie do projektu tej ustawy, rozwiązania w niej zawarte są uzasadnione „**racjonalną potrzebą ingerencji w danym stanie faktycznym i prawnym i służą**

bezpośrednio realizacji konstytucyjnie uzasadnionego celu, jakim jest ochrona środowiska”, a ponadto prawo pierwokupu oraz tzw. prawo wykupu, przysługujące Skarbowi Państwa, umożliwić ma powiększenie areалу zasobów naturalnych o strategicznym charakterze, jakimi są lasy państwowe. W praktyce nowo wprowadzone do ustawy o lasach przepisy budzą kontrowersje i wątpliwości.

Celem niniejszego komentarza jest wskazanie w oparciu o literaturę prawniczą i orzecznictwo sądów powszechnych oraz administracyjnych uzasadnionych kierunków interpretacji przepisów tego aktu. Autorzy wykorzystali najnowszą literaturę przedmiotu oraz aktualne orzecznictwo. Szczególne znaczenie ma przedstawienie nowych zasad obrotu gruntami leśnymi.

Komentarz adresowany jest do wszystkich osób, które zajmują się zagadnieniami dotyczącymi lasów uregulowanymi w ustawie, w szczególności komentarz dedykowany jest osobom związanym z Lasami Państwowymi. Adresatami publikacji są także praktycy – notariusze, adwokaci, radcowie prawni świadczący pomoc prawną m.in. w postępowaniach sądownoadministracyjnych czy sędziowie orzekający w sprawach dotyczących ustawy o lasach. Ponadto komentarz może być z powodzeniem wykorzystywany również do celów naukowo-dydaktycznych.

*Katarzyna Leśkiewicz
Jerzy Bieluk*